

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

sum est, multò magis ad vitandum extratribunal penitentiam infamiam proximi, licet complicitis.

70. Hæc sunt certa & indubitata apud Theologos, sed difficultas est, an si poenitens non possit integram sui peccati speciem absque manifestatione complicitis explicare, nec adire alium Confessarium qui complicitem ignoret, & aliunde nullum damnum compliciti timeatur ex malitia vel imprudentia Confessoris, an possit & teneatur poenitens illum in confessione revelare, non obstante illius infamia apud Confessorem, quæ sequitur per se ex manifestatione talis peccati?

Partem negantem tenent Marfilus, Armilla, Navarrus, Viguerius, Cano, Petrus de Ledesma, & Gregorius de Valentia; quamvis Cano limitet suam sententiam extra casum mortis, & existimet licitum esse poenitenti in mortis articulo, propter integritatem suæ confessionis, personam complicitis revelare; quia tunc (inquit) debet socius criminis dispendium famæ pati, pro salute poenitentis. Sententia tamen affirmans communis est apud Theologos tam domesticos quam extraneos, eique apertè favet D. Bernardus opusculo de Formis honestæ vitæ versùs finem, ubi hæc scribit: *De nullo prorsus finistrè loquari, quantumcumque sit verum, vel manifestum, nisi in confessione, & hoc ubi non potes aliter manifestare peccatum tuum.*

Dico igitur, quando poenitens aliter suum peccatum explicare non potest, quàm personam complicitis revelando, potest, imò & tenetur, ob integritatem suæ confessionis, personam complicitis indirectè manifestare.

71. Prima pars probatur primò: Quisquid licitè potest uti jure suo, querendo propriam utilitatem corporis aut animi, etiam si inde sequatur incommodum proximi, ut patet in muliere se decenter juxta statum suum ornante, ex quo ornatu sequitur amor inordinatus in juvene illam conspiciente; ipsa enim non tenetur hunc deferere ornatum, sicut nec attenuare pulchritudinem naturalem, quæ multò magis incitativa est, nec recudi domo, ne ab illo juvene videatur. Item licitum est contrahenti cum Gentili, ad validitatem contractus, juramentum petere, licet inde sequatur proximi perjurium. Licitum etiam est, ad defensionem propriæ vitæ, facere aliquid ex quo indirectè sequatur mors alterius: Sed poenitens habet jus ad faciendam integram confessionem, & consulendum suæ salutis spirituali: Ergo potest personam complicitis indirectè manifestare, quando ob integritatem suæ confessionis id necessarium est, tametsi ex tali manifestatione sequatur aliqua infamatio complicitis apud Confessarium: præsertim, cum talis infamia sit parvi momenti, & crimen complicitis uni soli homini reveletur, qui locum Dei tenet, & æquè tenetur peccatum complicitis sub sigillo servare, sicut peccatum poenitentis.

72. Confirmatur: Potest poenitens manifestare complicitem, etiam extra confessionem, propter utilitatem ipsius complicitis, puta ad correctionem & emendationem ejus, ut fatetur Adversarius: Ergo cum poenitens magis teneatur propriam quàm complicitis utilitatem procurare, a fortiori potest propter propriam utilitatem spiritualem, & ob integritatem suæ confessionis, personam complicitis in confessione revelare.

73. Probatur secundò eadem pars: Jus accusandi aliquem de aliquo delicto, est sufficiens causa indicandi personam complicitis ejus, si aliter non

A possit accusari: Sed in foro poenitentia poenitens habet jus se integrè accusandi: Ergo & manifestandi complicitem, si aliter non possit sepius integrè accusare.

Confirmatur: Qui voluntarie se facit locum alicujus criminis, voluntarie etiam se facit quantum in ipso est, cognitioni Judicis de tali crimine, quia voluntarie se facit circumstantiam talis delicti: Ergo si crimen non possit cognoscere in judicio, absque cognitione & manifestatione talis circumstantiæ, nullam ei irrogat injuriam, qui habens jus manifestandi delictum Judicis, circumstantiam illam ipsi declarat.

B Ex his probata manet secunda pars conclusionis, nempe quod poenitens tenetur ad integritatem suæ confessionis personam complicitis revelare: cum enim præceptum de integritate confessionis per se obliget, tenetur poenitens ad illud implendum, quando id ei licitum est, nec ex alio majori præcepto, ab ejus implendone prohibetur: Ergo si licitè potest personam complicitis revelare, quando ob integritatem suæ confessionis id necessarium est, quando non potest aliter Confessario manifestare delictum suum, ad id præcepto divino tenetur.

Confirmatur: Præceptum integritatis confessionis obligat ad confitenda peccata, etiam turpissima, non obstante pudore & verecundia, ac detrimento famæ propriæ apud ipsum Confessarium subeunda: Ergo a fortiori obligat ad ea manifestanda, etiam cum periculo famæ alienæ, si sine illa non potest poenitens suum peccatum integrè explicare. Consequentia videtur manifestata, quia plus requiritur ad obligandum aliquem ut seipsum infamet, quàm ut alienum crimen manifestet, cum ex charitate magis teneatur vitare propriam infamiam, quàm alienam.

Potest etiam eadem pars conclusionis probari ex duobus inconvenientibus quæ sequuntur ex adversa sententia. Si enim poenitens non tenetur personam complicitis revelare in confessione, quando aliter peccatum suum explicare non potest, inde possent pravi homines occasionem habere gravissima crimina perpetrandi, cognoscere quod uterque ratione alterius non teneatur crimen suum confiteri. Sequeretur etiam, cum obligari conjugatos ad peccata confitenda, quæ in abusu matrimonii committuntur, quandovisque est Confessori notus, subindeque non possent peccata illa à Prælato reservari, quod est manifestè relaxatio hujus Sacramenti.

§. II.

Solvuntur Objectiones.

E Objectiones primò: Poenitens ob integritatem suæ confessionis non potest infamare proximum apud Confessarium: At non potest ipsius revelare peccatum complicitis, absque gravi infamatione illius: Ergo poenitens non potest ob integritatem suæ confessionis peccatum complicitis revelare. Major est certa, nam ubi concurrunt duo præcepta, executio majoris præcedenda est minori: majus autem & urgentius est præceptum de servanda famæ proximi, cum sit juris divini naturalis, quàm de integritate confessionis, quæ est solum juris divini positivi. Minor etiam ex eo videtur manifesta, quod poenitens non potest peccatum complicitis Confessori manifestare, nisi ipse Confessarius forte primum

vum conceptum de tali complice, praesertim si peccatum complicitis sit turpe, ut incestus sororis, vel matris.

78. Confirmatur primò. Si poenitens cognosceret Confessorem revelaturum esse socium criminis, etiam uni duntaxat personæ, deberet suum crimen non confiteri; Ergo tenetur similiter Confessario ipsi reticere illud crimen; non enim minoris est momenti bona opinio proximi apud meum Confessarium, quam apud alium.

79. Confirmatur secundò. Ideo infamatio sui ipsius apud Confessarium, & alia confessionis incommoda, nempe magna verecundia quam patior in illa, non sufficit ad me excusandum ab integritate confessionis, quia talia incommoda mea abundè compensantur ex fructu copiosissimo Sacramenti quem recipio, vel recipere possum; Sed infamatio proximi apud Confessarium in dicto casu, nullo fructu compensatur: Ergo non est licita in confessione.

80. Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, revelatio enim peccati complicitis in confessione, non est detractio ipsius, sive infamatio, nisi materialiter, ut colligitur ex Dⁱ Thoma 2. 2. quæst. 7. art. 2. ubi sic ait: *Contingit quandoque quod aliquis dicat aliqua verba per quæ diminuitur fama alicujus, non hoc intendens, sed aliquid aliud: hoc autem non est detractio per se & formaliter loquendo, sed solum materialiter, & quasi per accidens. Et si quidem verba per quæ fama alterius diminuitur, proferat aliquis propter aliquod bonum vel necessarium, debitis circumstantiis observatis non est peccatum, nec potest dici detractio.* Cum ergo revelatio complicitis in confessione, non fiat animo infamandi ipsum, & poenitens solum intendat uti jure quod habet ad seipsum integrè accusandum in confessione, hæc quæ integritas accusationis sui ipsius in tribunali poenitentiae, & jus ad illam, non minùs sit rationabilis causa declarandi peccatum occultum complicitis, quam jus accusandi alium in foro externo, sit causa sufficiens ad eum accusandum, cum manifestatione complicitis, si nequeat aliter integra & sufficiens de ipso accusatio formari; hinc fit quod talis revelatio complicitis in confessione, non sit detractio de illo, aut ejus infamatio, nisi materialiter; sicut nec, juxta Adversarios, est detractio vel infamatio, quando manifestatur persona complicitis propter ipsius utilitatem. Unde

81. Ad primam confirmationem, concessa Antecedente, nego consequentiam & paritatem nam revelatio complicitis extra confessionem, non est sicut ea quæ fit in confessione, necessaria ad integritatem confessionis, nec per consequens sufficiens ratio, ut non sit detractio vel infamatio formalis, sed tantum materialis, sicut ea quæ fit in ipso poenitentiae tribunali.

82. Ad secundam confirmationem, nego Majorem; si enim vera esset, sequeretur ex ea poenitentem teneri ad declarandum suum peccatum in confessione, etiam quando timet rationabiliter quod Confessarius ipsum alteri revelabit; tale enim etiam incommodum abundè compensaretur ex fructu copiosissimo gratiæ Sacramentalis quæ reciperet, cum hæc sit majus bonum, quam quod cumque nocumentum quod potest sequi ex tali revelatione sui criminis quam alteri à Confessario faciendam timet. Ratio ergo vera ob quam tenetur poenitens integrè confiteri, etiam si ex hoc sequatur infamia ejus apud Confessorem,

A est quia committendo tale crimen, eo ipso voluntariè se subdidit cognitioni iudicii, circa ipsum in tribunali poenitentiae exercendi; & Sacerdos tanquam Jdex habet jus cognoscendi tale delictum in illo foro. Hæc autem ratio idem omnino concludit etià de declaratione complicitis, ut pote qui voluntariè se faciendo socium poenitentis in crimine, voluntariè etiam se subdidit cognitioni talis iudicii, si ad perfectionem ejus, & sententiæ in eo ferendæ, necessaria sit ejus manifestatio; sicut est necessaria, quando absque ea non potest poenitens integrè confiteri.

83. Obijcies secundo cum Petro de Ledelma: Peccatorum confessio non est absolute ad salutem necessaria, nisi præsupposita ordinatione divinâ: At credibile non est Christum Dominum voluisse hoc Sacramento instituire, cum dispendio ac detrimento famæ proximi. & obligasse poenitentem ad manifestandum Confessario crimen complicitis, quando absque ejus revelatione non potest integrè confiteri; Ergo poenitens, ob integritatem materialem suæ confessionis, non tenetur, inò nec licet potest, personam complicitis revelare.

84. Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, cum enim Christus instituerit Sacramentum poenitentiae per modum veri iudicii, sicut in vero iudicio habet accusator jus declarandi crimen alterius, etiam cum declaratione complicitis ejus, quando ipsa est necessaria ad perfectionem iudicii, licet ex tali declaratione sequatur detractio complicitis in fama: ita in tribunali poenitentiae, poenitens qui est accusator sui ipsius, habet jus declarandi in confessione socium sui criminis, si talis declaratio sit necessaria ad integritatem confessionis iudicialis, licet ex ea sequatur aliquod damnum in fama complicitis apud Confessarium.

85. Obijcies tertio. Si poenitens teneatur personam complicitis revelare, ut ejus confessio sit integra, sequitur integritatem confessionis obligare similiter ad detegendum peccatum alterius, quamvis non complicitis, si sine illo non potest poenitens suum peccatum Confessori explicare, puta si pharmacum dedit matri ad extinguendam prole conceptam ex adulterio: At hoc dici nequit, cum poenitens nullum habeat jus ad revelandum peccatum in ejus societate non commissum. Ergo &c.

86. Respondent aliqui concedendo sequelam, existimant enim non modò revelandam esse personam complicitis, sed etiam quamcunque aliam, quando aliter peccati species explicari non potest. Addunt tamen majorem in tali casu adhibendam esse cautelam, majoremque sollicitudinem querendi Confessarium cui talis persona non sit nota.

87. Melius tamen responderetur, juxta principia supra statuta, negando sequelam; per crimen enim quod proximus non commisit, non se subdidit sicut complex perfectioni iudicii in foro poenitentiae circa me exercendo; neque Confessarius ex eo quod habeat jus cognoscendi meum delictum, habet etiam jus cognoscendi delictum proximi, quod non est circumstantia mei delicti, sicut crimen complicitis, quamvis per accidens ex declaratione unius sequatur declaratio alterius.

88. Ex hoc intelliges, quod si frater commisit incestum cum sorore volente & consentiente, tenetur in confessione circumstantiam illam explicare, & sororis personam & crimen Confessario detegere; secus verò si forori non consentienti stuprum intulit; quia in primo casu soror est complex criminis, & socius flagitii, non verò in secundo; unde tunc sufficit quod frater qui per vim sororem

constupravit, dicat se commisisse incestum cum A
consanguinea, eique vim intulisse, non expli-
cando circumstantiam personæ.

89. Inferes etiam ex dictis, non licere ad expli-
candum peccatum veniale, vel etiam mortale, ali-
as rite confessum, revelare in confessione pec-
catum complicitis: nam institutio & præceptum
confessionis, non obligat ad explicanda integrè
peccata venialia, aut mortalia, alias rite confessa.
Unde si soror venialiter peccasset in non satis
promptè resistendo violentiæ fratris, stuprum in-
ferre parantis, non liceret ei in confessione fra-
tris personam & crimen detegere, sed teneretur
circumstantiam personæ occultare, quia in eo casu
non haberet jus, ob integritatem suæ confessio-
nis, ad revelandum peccatum fratris, cum pecca-
ta venialia, eorumque circumstantiæ, non debe-
ant necessariò in confessione declarari.

90. Tertiò ex dictis colligitur, quod si quis sine
necessitate & causa rationabili, complicitis crimen
detexit Confessario, tenetur illi famam restituere,
si possit, quia peccavit contra justitiam; diffi-
cillimum tamen est in eo casu posse restituere; un-
de penitentes valde cauti & prudentes in con-
fessione esse debent, & diligenter cavere, ne sine
necessitate personam & peccatum complicitis
Confessario manifestent; in quò multi ex igno-
rantia vel inconsideratione sæpè delinquant, un-
de à Confessore monendi & instruendi sunt.

91. Ad complementum hujus disputationis scien-
dum est, præter casus supra explicatos, adhuc ef-
se duos in quibus penitens ab integritate con-
fessionis excusatur. Primus est, si Sacerdos ipse
qui confitetur, non potest suum peccatum ape-
rire, nisi violando sigillum confessionis, seu dete-
gendo peccatum penitentis sibi ante confessi.
Tunc enim hoc peccatum reticendum esse do-
cent communiter Theologi & Casuistæ; quia
nimirum Christus in favorem penitentis, voluit
Sacramentum penitentis tam stricto sigillo
munire, ut sine penitentis consensu non possit
ulla de causa Confessarius uti notitiâ peccatorum
in confessione habitæ; unde licet integritas con-
fessionis sit de jure divino, sicut observatio sigil-
li confessionis, necessitas tamen servandi sigil-
lum, major est, quam necessitas integrè confi-
tendi.

Secundus est, quando penitens habet aliqua
peccata superiori reservata, nam tunc superior
potest, urgenti gravi aliqua causâ, auditis refer-
vatis, ab illis tantum penitentem absolvere, &
reliqua non reservanda inferiori Sacerdoti com-
mittere. Id tamen non potest sine urgenti cau-
sâ; quia cum integritas confessionis sit de jure
divino absque urgente & gravi aliqua causâ,
confessio dimidiari non debet. In eo autem casu
non tenetur penitens peccata reservata à qui-
bus à superiori absolutus est, rursus inferiori con-
fiteri, cum nulla sit obligatio bis confitendi ea
peccata à quibus penitens rite absolutus
est, nisi in casibus supra disp. 8.

art. 2. in fine expressis.

* *
*

DISPUTATIO XI

De Sigillo Confessionis.

Ad quest. 11. Supplementi.

Qua docet S. Thomas quest. 10. de
señibus confessionis, penitentia
de effectibus penitentia. Unde
hac prætermisâ questione, quæ
sigillo confessionis quæst. 11. tradit, breviter hic
exponenda sunt.

ARTICULUS PRIMUS

*Verum Confessarius in omni casu teneatur
servare sigillum confessionis?*

§. 1.

*Quibusdam præmissis, conclusio affirmativa
statuatur.*

Supponendum est ex D. Thom. hic art. 3. si
solum confessionis nihil aliud esse quam obli-
gationem quâ Confessarius astringitur ad servan-
dum secretum de iis rebus quæ audit in con-
fessione: hæc enim obligatio metaphorice sigil-
lum appellatur, quia sicut secreta sigillo obligati
solent, ne aliis palam fiant; ita arcana peccato-
rum Confessori concedita, perpetuâ silentio ge-
re, quasi sacro & inviolabili sigillo, obligati
debent, ne aliis revelentur.

Supponendum est secundo, ex triplici præ-
cepto Confessorem obligari ad servandum secretum
confessionis, naturali, divino, & humano. Na-
turali, quia est de jure naturæ servare communi
sibi alterius depositum, tueri famam proximi, &
non facere alteri, quod tibi fieri non vis. Divi-
no, quia confessio, quæ est juris divini, sine le-
ge non esset nimis odiosa, & consequenter impos-
sibilis moraliter; qui autem præcipit finem, cen-
tur etiam præcipere illa sine quibus conservari
finis nequit. Humano denique, quia Ecclesiæ
strictissime præcipit sigillum confessionis servari, &
penis gravissimis ejus violatores puniri, ut patet
ex canone Sacerdos de Penitentia dist. 4. ubi sta-
uitur adversus infractores hujus sigilli pena de-
positionis, & perpetuæ peregrinationis. Quia
tamen rarò sanctificantur, qui frequenter pe-
grinantur, ut communiter dicitur, in epistola.

E Omnis viri & quæ sexus statuatur eadem pena de-
positionis; & loco peregrinationis in claustris pe-
nitentia in monasterio arcto. Sic enim in eo dicitur:
Caveat autem omnino Sacerdos, ne verbo, aut signo,
aut aliquo quovis modo, aliquatenus proditor sit
sed si prudentiori consilio indiget, illud ab aliquo ul-
terius personæ cautè requirit; quoniam quædam
in penitentiali iudicio sibi detectam præsumptio-
nem velare, non solum à Sacerdotali officio deponendum
cernimus, verum etiam ad agendam perpetuam peni-
tentiam, in arctum monasterium detrahendum.

Ex his intelliges, quod licet ille qui detra-
rem depositam in loco sacro, vel in ædifici-
cat non solum peccato furti, sed etiam peccato
sacrilegii, contra religionem & reverentiam loci